

**Stichting
EHS**

Jaarverslag 2019

INHOUDSOPGAVE:

Inleiding	3
Stichting EHS	3
Organisatie.....	3
Verwezenlijking doelstelling	4
Activiteiten in 2019	5
Inleiding	5
17e Landelijke contactdag	5
Politiek.....	5
Richting Kennisplatform EMV&G	6
Ondersteuning aan mensen met EHS.....	6
Nationale samenwerking	7
Financieel jaarrapport 2019.....	8
Balans per 31 december 2019.....	9
Staat van baten en lasten	10
Toelichting algemeen.....	11
Grondslagen voor resultaatbepaling.....	12
Toelichting op de balans 2019.....	12
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	12

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting Elektrohypersensitiviteit (EHS) voor het jaar 2019.

STICHTING EHS

De stichting EHS is opgericht op 23 januari 2007 bij akte en ingeschreven bij de kamer van Koophandel onder nummer 09167685.

EHS is het verschijnsel dat mensen last hebben van sommige stralingsfrequenties van apparaten waarbij zij gezondheidsproblemen vertonen. De gezondheidsklachten zijn divers echter per individu kenmerkend bij blootstelling aan de specifieke stralingsfrequenties waarvoor ze gevoelig zijn. Daarbij geldt 'stralingsbelasting weg, klacht(en) weg'.

De stichting heeft als missie "Mensen leren omgaan met elektromagnetische velden".

Realisatie van deze missie vindt plaats op drie verschillende gebieden: kennis/informatie, belangenbehartiging en individuele ondersteuning.

Organisatie

Het bestuur wordt gevormd door 4 personen:

Voorzitter R. van der Boom

Secretaris J. Timmer

Penningmeester M. Schumacher

Leden I. van der Klaauw

Naast het bestuur zijn ca 20 vrijwilligers verbonden met stichting EHS. De vrijwilligers zijn op verschillende deelgebieden actief.

De stichting is statutair gevestigd aan de Louisahoeve 57, 2131 MP in Hoofddorp.

De stichting heeft geen winstoogmerk. Bestuurders ontvangen geen beloning.

Het vermogen van de stichting EHS wordt gevormd door: subsidies, donaties, schenkingen en legaten opbrengsten uit activiteiten (lezingen, nieuwsbrieven, advertenties).

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Per 1 januari 2008 heeft de stichting de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling). De ANBI-status geeft een aantal belastingvoordelen, zo mogen donateurs en vrijwilligers onder bepaalde voorwaarden hun giften aftrekken van de inkomsten- of vennootschapsbelasting.

Verwezenlijking doelstelling

De stichting is indertijd opgericht om beter te begrijpen wat EHS precies is en hoe daarmee om te gaan. We hebben daar meer zicht op gekregen, maar stellen tegelijkertijd vast dat voor een goed begrip van EHS veel diepgaander onderzoek nodig is, dan onze Stichting kan realiseren. Het ondersteunen van mensen met onze inzichten is van het begin af aan een belangrijke taak geweest en deze is in de loop van de tijd steeds belangrijker geworden. Bovendien zijn we ons steeds meer gaan richten op de politiek, omdat voor mensen met EHS een structureel betere situatie nodig is. Ook zijn we steeds meer gaan samenwerken met stralingsbewuste organisaties. Daarom hebben we aanpassingen doorgevoerd in onze doelstellingen.

De doelstelling zijn als volgt:

- 1) Elektro-overgevoelige personen ondersteunen zodat ze leren omgaan met EMV, een weg weten te vinden, door het vergroten van hun zelfredzaamheid, het vergroten van hun weerbaarheid en in hun streven naar elektromagnetisch schone woon- en werkomstandigheden.
- 2) Belangenbehartiging door inspreken in politieke gremia en participeren in landelijke discussiegroepen en overlegorganen. Voorts door samenwerken met andere organisaties die de bewustwording van de risico's van EMV willen vergroten.
- 3) Onze ervaringsdeskundigheid vergroten door Kennis en ervaringen te verzamelen en deze vervolgens verspreiden.
- 4) Het doen of bevorderen van onderzoek naar de wijze waarop gezondheidsklachten door EMV ontstaan en in het bijzonder EHS, evenals naar probleem veroorzakende apparaten en installaties.

Als ondersteuning van bovenstaande doelen geven we informatie over EHS aan individuele personen, groepen, bedrijven, overheden e.a.

Voor een aantal specifieke werkzaamheden wordt een beroep gedaan op betaalde (professionele) krachten.

Met de afhankelijkheid van vrijwillige inzet van mensen is de continuïteit van de verschillende activiteiten sterk onderhevig aan wisselingen. Het behoud en werving van vrijwilligers is een constant punt van aandacht. De activiteiten dienen steeds afgestemd te worden op de beschikbare capaciteit aan vrijwilligers.

ACTIVITEITEN IN 2019

Inleiding

We zien EHS als een vergaande consequentie van chronische stress door EMV. We constateren ook een link met veel voorkomende klachten als slapeloosheid, tinnitus, chronische vermoeidheid en burn-out. De verklaring hiervoor is door veel wetenschappers en milieu-artsen al onderschreven, namelijk dat EMV-stress geeft op celniveau, waardoor de verscheidenheid aan klachten kan ontstaan.

17e Landelijke contactdag

De landelijke contactdag van stichting EHS van 13 april jl. had als thema "Hoe ga je om met elektrostress". Onder grote belangstelling van meer dan honderd aanwezigen gaven zes sprekers vanuit hun eigen expertise hun visie op dit onderwerp.

Voorzitter Rob van der Boom schetste de laatste ontwikkelingen van de Stichting.

De [informatielijn EHS \(0900 9266\)](tel:09009266) is vaak het eerste contact van mensen met gezondheidsklachten door EMV en Dineke Heinze schetste hoe de medewerkers van het telefoonteam maatwerk leveren om de zelfredzaamheid van mensen bevorderen. Het gaat daarbij vaak om praktisch adviezen over elektrische apparatuur.

Han Vrijmoed (Bouwbiologie Zwolle) benadrukte welke grote veranderingen er in de elektrische omgeving door de energietransitie gaan spelen. De enorme toename van hoogfrequente toepassingen om ons heen leidt tot verrassende ontdekkingen, waarbij het van belang is niet direct naar de burens te wijzen.

Carolien Schooneveld heeft jarenlange ervaring als adviseur en coach van mensen met Elektrostress en gaf met een speelse oefening aan hoe men meer regie kan krijgen over z'n omgeving om zo een "survivor" te worden.

Rob van Strien van de GGD presenteerde de resultaten van een onderzoek naar de informatielijn waaruit blijkt dat de waardering van bellers voor de hulp door het telefoonteam veel hoger scoort (een 8) dan de hulp die huisartsen of maatschappelijk werk bieden (beide een 5). Een opsteker voor onze Stichting, maar ook een kroon op de grondige training die de vrijwilligers van de hulplijn dit jaar kregen en de professionalisering van de organisatie.

Politiek

Doelstelling van de contacten met de politiek is om EHS onder de aandacht brengen, zodat een ander beleid ontstaat bij de overheid en/of politieke organen. De overheid heeft op dit moment nog totaal geen idee van de

gezondheidsrisico's van straling, zodat iedere beweging in dit dossier winst is. Wij zien dat we nog ver van ons doel zijn verwijderd.

De eerste brief hebben we geschreven naar aanleiding van het artikel in de Groen Amsterdammer "Bellen Schaadt Cellen" van 16 Januari 2019 en werd door de Kamer als voldoende indringend ervaren om voor advies door te sturen aan de regering. De beantwoording van het Kabinet vonden we zwaar ondermaats, waarop we voor het Kamerdebat van 4 Juli 2019 aanvullende informatie naar de Kamer hebben gestuurd. In dat debat heeft de Kamer een eerste stap gezet in het serieus nemen van de gezondheidsrisico's van straling. Een resultaat dat door de goede samenwerking van vele mensen en organisaties tot stand is gebracht. We hebben gezien dat de Staatsecretaris EZK in de uitvoering van de Kamer moties van 4 juli gekozen heeft voor een minimale invulling daarvan. Daarom vonden we een nieuw bericht noodzakelijk. Net voorbij de jaargrens, op 27 Januari 2020 hebben we opnieuw een brief gestuurd naar de Tweede Kamer, als volgende stap in onze berichtgeving over de gezondheidsrisico's van straling.

Naast deze brievenreeks hebben we in 2019 ook meegewerkt aan brieven van anderen die zich met ons inzetten voor vermindering van straling. We zijn blij dat niet alleen wij, maar ook stralingsbewuste organisaties en vele mensen individueel hun ongenoegen over de aanpak van stralingsrisico's door de overheid aan de Kamer kenbaar hebben gemaakt. Voor een echte omkering in het denken lijkt het noodzakelijk te zijn dat de officiële adviesorganen hun visie drastisch bijstellen. Daarom blijven we ook in die richting actief.

Richting Kennisplatform EMV&G

Wij nemen nog steeds deel aan de klankbordgroep van het Kennisplatform EMV & Gezondheid. In 2019 is er maar één vergadering geweest. Wij vinden dat het KP EMV &G de samenleving eenzijdig voorlicht over de gezondheidsrisico's van EMV. We zijn meer dan teleurgesteld in de voortgang die door dit KP wordt geboekt. Sinds de nieuwe structuur gericht is op de telecom en industriesector is het gesprek met dit KP vrijwel stilgevallen.

We zien dat ook de Kamer kritiek heeft geuit op de financiering van dit Kennisplatform. De kritiek die we in brieven aan de Kamer hebben geuit is serieus genomen.

Ondersteuning aan mensen met EHS

Doel is om bij gebrek aan behoorlijke voorlichting van de overheid, mensen die daarvoor open staan voor te lichten over EHS en elektrostress. Voor mensen met EHS is het belangrijk om te begrijpen waar ze aan leiden en wat ze daaraan kunnen doen. Tevens is het voor EHS-ers van belang dat hun sociale omgeving onderkent dat EHS en elektrostress bestaan en wat dat betekent.

Wanneer voldoende mensen de risico's onderkennen, ontstaat ook een betere situatie in de politiek om effectieve maatregelen te treffen.

We hebben de volgende vormen:

- Website met informatie
- Telefonische informatielijn voor persoonlijk gerichte informatie
- Sociale Contactlijn
- Landelijke Contactdagen
- Regionale Contactdagen

Website met informatie

Voortdurend wordt nieuwe informatie op de website geplaatst, waaronder nieuwsbrieven en blogs. Ook alle openbare brieven die we versturen zijn zo gepubliceerd. Dit jaar is werk verzet om te komen tot een nieuwe inrichting van de website. Dit zal in 2020 zichtbaar worden.

Informatielijn 0900-9266

Ons telefoonteam geeft persoonlijk gerichte informatie. Dit is een belangrijke activiteit, waar we ieder jaar veel energie in steken. Het team wordt sterk gemaakt en gehouden door training en intervisie. In 2018/2019 is een evaluatie uitgevoerd door de GGD waar in de LCD verslag van is gedaan, waaruit o.a. bleek dat het meldpunt zeer wordt gewaardeerd door de bellers.

Sociale Contactlijn

Dit is een nog redelijk nieuwe activiteit die nog volop in de startfase verkeert. Een beperkt aantal mensen maakt gebruik van deze dienst om mensen met elkaar te verbinden. De nieuwe privacyregels maken het niet makkelijker om mensen met elkaar in contact te brengen, maar het blijft binnen dat wettelijk kader nog steeds mogelijk.

Landelijke Contactdag

Hierboven is daar al uitvoerig over bericht.

Regionale Contactdagen

De regionale contactdagen trokken een flink aantal bezoekers en had als thema de ontwikkeling van 5G

Nationale samenwerking

De start is tijdens de LCD-2018 gemaakt. De samenwerking is informeel van karakter. We weten elkaar te vinden wanneer daar behoefte aan is. Deze vorm van samenwerking kent een minimale bestuurlijke last.

Een gezamenlijke website ([Eerlijk over straling](#)) biedt een basispakket aan informatie die ondersteuning kan bieden aan de lokale activiteiten.

FINANCIËEL JAARRAPPORT 2019

Het financieel verslag, bestaande uit de balans en de staat van baten en lasten geeft inzicht in de vermogenspositie van de stichting en het resultaat over 2019.

De stichting is statutair verplicht jaarlijks een financieel verslag op te stellen.

Het verslag is zo nauwkeurig mogelijk ingericht volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (Richtlijn FW) van het CBF. De richtlijn is uit praktische overwegingen niet op alle punten gevolgd.

Stichting EHS is niet in het bezit van het CBF-keurmerk. Reden hiervoor zijn de hoge kosten voor verwerving van het keurmerk.

Als kleine fondsenwervende stichting is het mogelijk een verklaring van geen bezwaar bij het CBF aan te vragen. Ook daar zijn echter naar verhouding hoge kosten mee verbonden. Het bestuur heeft geconcludeerd dat de kosten voor het 'keurmerk' of de 'verklaring van geen bezwaar' een te zwaar beslag op de begroting leggen.

Het rapport is opgesteld door de penningmeester en gecontroleerd door een bestuurslid. Gezien de beperkte geldelijke middelen van de stichting heeft het bestuur besloten de komende jaren geen controle door een externe deskundige te laten verrichten.

In de toekomst wordt dit elk jaar opnieuw bekeken aan de hand van de actuele financiële mogelijkheden.

Balans per 31 december 2019

(in euro's)

	31-dec-19		31-dec-18		31-dec-17	
Activa						
materiele vaste activa	1		1		1	
vorderingen en overlopende activa	0		8.592		168	
liquide middelen	30.658		25.293		2.167	
		+		+		+
totaal	30.659		33.886		2.336	
Passiva						
continuïteitsreserve	1.800		1.800		1.800	
herbestedingsreserve	25.257		7.893		311	
Projectreservering	3.602		12.800			
Overlopende passiva	0		11.393		225	
		+		+		+
totaal	30.659		33.886		2.336	

Staat van baten en lasten

(in euro's)

	2019	2018	Mutatie tov vorig jaar
Baten			
donaties/abonnement	16.929	7.442	9.487
Verkoop advertenties en flyers	304	56	248
lezingen/presentatie/bijdragen aan derden	0	0	0
projectsubsidie	3.985 +	33.015 +	-29.030 +
			0
som der baten	21.217	40.513	-19.296
			0
Lasten			0
Publicaties: nieuwsbrief, folders	2.643	1.745	898
Bestuurskosten	475	190	285
Algemene kosten	735	1.007	-273
Investeringen/afschrijvingen	0	0	0
Projecten en activiteiten	9.198	17.188	-7.990
Fondsenwerving	0 +	0 +	0 +
som der lasten	13.051	20.130	-7.079
Resultaat	8.166	20.382	-12.216

Resultaatbestemming

	2019	2018
<i>toevoeging/onttrekking aan:</i>		
herbestedingsreserve	17.364	7.582
projectreservering	-9.198	12.800
continuïteitsreserve	0 +	0
	8.166	20.382

kentallen fondswerving

kosten stichting/opbrengsten	6%	3%
besteding aan doelstelling/opbrengsten	94%	97%
	100%	100%

Toelichting algemeen **Grondslagen voor financiële verslaglegging**

Waardering heeft plaatsgevonden tegen nominale waarden, tenzij anders is vermeld.

Uitgangspunt voor de waardering vormen de historische kostprijzen; uitgangspunt voor de bepaling van het resultaat, de historische kosten.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de daarmee samenhangende lasten over het verslagjaar, rekening houdend met de gehanteerde grondslagen van waarderingen en resultaatbepaling.

Alle bedragen luiden in euro's.

Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde minus de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lineair en de volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- (Computer)apparatuur en programmatuur 33%
- Inventaris/kantooruitrusting: 20%.

Alle materiële vaste activa zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. Daartoe wordt, conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen, een bedrag gelijk aan de boekwaarde als bestemmingsreserve Fonds Activa Bedrijfsvoering aangehouden.

Besteedbaar vermogen

Het besteedbaar vermogen omvat schenkingen, legaten en erfstellingen en donaties evenals andere verkrijgingen. Het besteedbaar vermogen wordt deels toegerekend aan een bestedingsreserve en deels aan een continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve bestaat uit dat deel van het vermogen dat door het bestuur is afgezonderd voor een specifiek doel, namelijk de waarborging van de continuïteit van de activiteiten van de stichting. De bestedingsreserve wordt ingezet voor realisering van de doelstellingen van de stichting.

Overige activa en schulden

De overige activa en schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders is aangegeven in deze toelichting. Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Baten uit eigen fondsenwerving worden in de resultatenrekening opgenomen op het moment van ontvangst. Een correctie wordt toegepast voor donaties die duidelijk betrekking hebben op een volgend jaar. Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Te ontvangen subsidies worden verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidie zal worden ontvangen.

Lasten

Kosten worden systematisch toegerekend aan doelstellingen, fondsenwerving en kosten eigen organisatie. Te verstrekken subsidies worden verantwoord op het moment dat de subsidie daadwerkelijk is verstrekt.

Toelichting op de balans 2019

Liquide middelen

Betreft het saldo van de bankrekeningen per ultimo van het jaar. De betalingen en ontvangsten lopen via een rekening bij de ING-bank.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is onveranderd gebleven. Deze wordt zo voldoende geacht.

Bestedingsreserve

Het positief saldo van de som van baten en lasten is verrekend in de bestedingsreserves. Een deel van de kosten is gelabeld aan projectuitgaven voor het ZONMW-onderzoek en daarom ten laste van de projectreservering gebracht. Van deze projectreservering resteert een deel wat verrekend wordt in 2020. De incidentele hoge donaties zijn aan de herbestedingsreserve toegevoegd.

Overlopende passiva

In dit boekjaar zijn er geen overlopende passiva.

Vorderingen en overlopende activa

In dit boekjaar zijn er geen overlopende activa.

Materiele vaste activa

In 2010 is meetapparatuur aangeschaft. De investering is in 2010 in één keer afgeschreven. De post materiele vaste activa geeft de resterende boekwaarde aan van de apparatuur.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2019

Baten

Het aantal donateurs is redelijk stabiel, de baten van de donaties zijn dit jaar evenwel flink hoger. Veel mensen doneren een extra bijdrage en dit jaar was er enkele bijzonder grote donaties.

Het aantal donateurs dat gebruik maakt van de ANBI-faciliteiten om belastingvrij te schenken neemt toe. Een positieve ontwikkeling aangezien deze baten zeer welkom zijn en zich prima laten begroten.

Voor onderzoek naar de infolijn is in 2018 door ZonMW subsidie verstrekt aan de GGD. Stichting EHS nam deel in het onderzoek, de kosten die ten behoeve van het onderzoek zijn gemaakt, worden door de GGD vergoed op basis van periodieke declaraties. Een deel van de kosten is 2019 verrekend en ten laste gebracht van de daarvoor aangehouden projectreservering.

Lasten

Voor het telefoonteam is in 2019 een aantal trainingen verzorgd zodat zij beter mensen te woord kunnen staan. Het telefoonteam is ook op technisch gebied bijgeschoold.

Binnen de post publicaties zijn kosten geboekt voor de (her)druk van een flink aantal flyers.

Resultaat

Als resultaat van de baten en de lasten rest een positief saldo. Het saldo is verrekend met de bestedingsreserves zoals omschreven bij de toelichting op de balans.

Verantwoording bestedingen

Van alle opbrengsten in 2019 is 94% besteed ter ondersteuning van de doelstellingen van de stichting EHS, 6% is besteed aan kosten van de stichting zelf inclusief fondsenwerving. Uitgangspunt daarbij is dat de bestedingsreserve steeds ten nutte van de doelstelling ingezet wordt.

Aan fondsenwerving zijn geen specifieke kosten gelabeld. Via het geven van ondersteuning en voorlichting en de toezending van het EHS Bulletin vindt op een meer indirecte wijze tevens fondsenwerving en donateurswerving plaats.

De Richtlijn Fondsenwerving van het CBF maakt onderscheid tussen kosten die gemaakt worden om gelden te werven en kosten die worden gemaakt om deze gelden uit te geven. Volgens deze richtlijnen mogen de kosten voor fondsenwerving en beheerskosten van de stichting niet meer bedragen dan 25% van het ontvangen donatiebedrag. Met het bovengenoemde percentage van 6% wordt ruimschoots voldaan aan de richtlijn.